

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Orli, ul. Mickiewicza 5, 17-106 Orla, zwanym w dalszej części protokołu „Ośrodkiem”, „GOPS”.

Kierownikiem Ośrodka jest pani Marta Osa.

Kontrolę w dniach 29.04.2014 r. i 06.05.2014 r. przeprowadziły:

1. Wioleta Bagińska – inspektor wojewódzki – kierująca zespołem inspektorów,
2. Idalia Wyszyńska – starszy inspektor,

na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli: Nr 1/2014 i Nr 2/2014 z dnia 22.04.2014r., znak PS-I.431.1.18.2014.WB, wydanych z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej pana Andrzeja Kozłowskiego.

Wyjaśnień udzielała pani Zenaida Nowicka – starszy pracownik socjalny GOPS w Orli, osoba zastępująca kierownika podczas jego nieobecności.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą

Prawidłowość realizacji przez gminę zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.), zwanej dalej ustawą, a także w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), zwanym dalej „rozporządzeniem”, od dnia 01.01.2013r. do dnia kontroli.

W toku postępowania kontrolnego ustalono:

GOPS w Orli wykonuje zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie na podstawie:

- § 5 ust. 2 pkt 4 Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli, przyjętego uchwałą Nr IX/55/11 Rady Gminy Orla z dnia 29 grudnia 2011 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli, ze zmianami,
- § 5 ust. 1 pkt 5 Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli, przyjętego zarządzeniem Nr 1/2014 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli, ze zmianami.

Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest uregulowana w zakresie obowiązków, uprawnień, odpowiedzialności i zastępstwa kierownika Ośrodka z dnia 08.07.2013r., a także dwóch pracowników tj. starszego pracownika socjalnego - z dnia 08.07.2013 r. i aspiranta pracy socjalnej –zmiany do zakresu obowiązków, uprawnień, odpowiedzialności i zastępstwa z dnia 28.02.2013 r.

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy).

Rada Gminy Orla uchwałą Nr XVI/119/13 z dnia 28.02.2013 r. przyjęła do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Orla na lata 2013-2016. Wcześniej obowiązywał Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Orla na lata 2009-2012.

Program zawiera charakterystykę gminy Orla i szczegółową diagnozę środowiska lokalnego, sporządzoną na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy. Wyniki badań zostały poddane analizie, a wnioski uwzględnione w Programie.

Określono cele główne, cele szczegółowe i zadania do realizacji. W części V w pkt. 6 Programu jako cel główny wymienia się „oddziaływanie na sprawców przemocy poprzez realizację programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy”. Jest to zadanie z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat. Z wyjaśnień pracownika Ośrodka, a także z treści

Programu wynika, że cel został określony błędnie, natomiast zadanie polegające na podejmowaniu działań w stosunku do sprawców opisane i realizowane jest prawidłowo.

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przygotowuje Koordynator ds. Przeciwdziałania Przemocy (pedagog – członek ZI) w porozumieniu z osobą odpowiedzialną za realizację programu tj. kierownikiem GOPS- przewodniczącą ZI oraz z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orli i przedstawia Radzie Gminy Orla za pośrednictwem Wójta Gminy.

Podczas kontroli przedłożono sprawozdanie z realizacji ww. Programu za 2013 r.

Akta kontroli Nr 12, str. 37-44

W okresie od 01.01.2014 r. do dnia kontroli realizowano zadania wynikające z Gminnego Programu wymienione w uzupełnieniu do protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 13.05.2014r.

Akta kontroli Nr 7, str. 27

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orli nie zatrudnia specjalistów świadczących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Osoby, które zgłaszają problemy w tym zakresie uzyskują pomoc i poradę od pracownika socjalnego. W związku z występowaniem przemocy domowej Ośrodek udzielił pomocy w 6 przypadkach. Członkowie grup roboczych udzielają podczas posiedzeń porad rodzinom, w których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. Najczęściej udzielane są porady dotyczące leczenia odwykowego, konfliktów i nieporozumień rodzinnych, a także spraw majątkowych. Członkowie GKRPA w Orli udzielili informacji oraz porad 7 rodzinom dotkniętym przemocą.

Pracownicy socjalni udzielają porad również w miejscu zamieszkania osób podczas wywiadów środowiskowych. Istnieje możliwość uzyskania porady prawnej w Urzędzie Gminy Orla, gdzie zatrudniony jest radca prawny.

Ponadto, w przypadku zaistnienia potrzeby skorzystania z poradnictwa specjalistycznego (prawnego i psychologicznego) oraz porad w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, osoby zainteresowane informowane są o możliwości bezpłatnego skorzystania z w/w poradnictwa w następujących instytucjach:

- 1) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim,
- 2) Stowarzyszeniu na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Fundament” w Bielsku Podlaskim,
- 3) Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Bielsku Podlaskim,
- 4) Zespole Szkół w Orli - w zakresie poradnictwa pedagogicznego.

Ośrodek nie prowadzi wyodrębnionego rejestru udzielonych porad. Porady są odnotowywane w formie notatek służbowych, wywiadów środowiskowych, które znajdują się w aktach zbiorczych danej rodziny.

Akta kontroli Nr 6, str. 18

Z wyjaśnień p. Nowickiej oraz z przedłożonej dokumentacji wynika, że na terenie gminy Orla prowadzone są działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Działania profilaktyczne prowadzone były przez GOPS (m. in. udostępniano materiały informacyjne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie). Biblioteka szkolna wzbogacona została o następujące zasoby biblioteczne: „Agresja i przemoc”, „Przemoc rówieśnicza”, „Przemoc wobec dzieci i młodzieży w środowisku rówieśniczym i rodzinnym”, „Dziecko w świetle telewizji i komputera”, „Patologiczny hazard i Internet”, „Internet i komputer – instrukcja bezpiecznej obsługi”, „Będę świadkiem w sądzie” oraz „Zamiast klapsów – jak z szacunkiem i miłością wyznaczać dziecku granice”.

Zespół Szkół im. Ziemi Orlańskiej w Orli w okresie od 01.01.2013 r. do dnia kontroli podejmował działania o charakterze edukacyjnym skierowane do rodziców:

- a. podczas ogólnych zebrań rodziców, pedagog szkolny przeprowadził prezentację multimedialną nt. „Bliżej siebie dalej od uzależnień” (luty 2013 r.) oraz „Trudny okres dorastania” (kwiecień 2013 r.),
- b. w wrześniu 2013 r. zorganizowano wywiadówkę profilaktyczną pt. „Odpowiedzialność karna nieletnich”, która została przeprowadzona przez przedstawiciela Komendy Powiatowej Policji Wydziału Prewencji w Bielsku Podlaskim,
- c. przygotowano prelekcję psychologa Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Bielsku Podlaskim nt. „Rodzice współtwórcami sukcesu szkolnego swojego dziecka” – luty 2013 r.,
- d. podczas spotkań klasowych prowadzono warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców.

Akta kontroli Nr 6, str.19-21

Od 01.01.2013r. do dnia kontroli podejmowano interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” – w 2013 roku w gminie Orla Policja wszczęła procedurę „Niebieska Karta” w pięciu rodzinach. Ponadto w 1 przypadku podjęto interwencje w związku z przemocą w rodzinie poza procedurą NK.

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, (art.6 ust 2, pkt 3 ustawy)

W gminie Orla w okresie objętym kontrolą nie występowały sytuacje, które wymagałyby zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodku wsparcia.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie, będące w sytuacji kryzysowej oraz wymagające schronienia, mogą być kierowane przez gminę do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Brańsku, który mieści się w budynku Domu Pomocy Społecznej w Brańsku przy ulicy Jana Pawła II 12 (tel. 85 737 51 32). W/w ośrodek dysponuje 4 miejscami i jest prowadzony przez PCPR w Bielsku Podlaskim.

Akta kontroli Nr 6, str.20-21

Prowadzenie interwencji w trybie odebrania dziecka z rodziny w związku z zaistnieniem przemocy w rodzinie (art. 12a ustawy).

W okresie objętym kontrolą nie prowadzono interwencji w trybie odebrania dziecka z rodziny w związku z zaistnieniem przemocy w rodzinie ponieważ nie zachodziła taka potrzeba.

Tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych (art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy).

Na podstawie art. 9a ust. 15 ustawy została przyjęta uchwała Nr III/7/10 Rady Gminy Orla z dnia 22 grudnia 2010r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zespół interdyscyplinarny (dalej zwany „Zespołem”, „ZI”) został powołany zarządzeniem Nr 13/11 Wójta Gminy Orla z dnia 05 maja 2011r. Skład ZI był dwukrotnie zmieniany Zarządzeniami Wójta i jest zgodny z art. 9a ust.3 – 5 ustawy.

Celem zapewnienia współpracy w zakresie tworzenia i skutecznej realizacji ustawowych zadań ZI, zgodnie z art. 9a ust. 8, podpisano porozumienia o współpracy w zespole interdyscyplinarnym z sześcioma podmiotami wchodzącymi w jego skład.

Akta kontroli Nr 6 str. 21-22

Tryb działania ZI, jego funkcjonowanie, cele i zadania określa Regulamin Pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Orli, opracowany i przyjęty przez członków ZI.

Akta kontroli Nr 13 str. 45-59

Przed przystąpieniem do prac członkowie ZI i grup roboczych każdorazowo składali Wójtowi Gminy oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań.

Akta kontroli Nr 6, str. 23-24

Z przedłożonej dokumentacji tj. Sprawozdania z pracy i podjętych działań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Orli za 2013 r., protokołów posiedzeń ZI oraz protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, iż realizowano zadania zespołu interdyscyplinarnego, określone w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy.

Akta kontroli Nr 14, str. 60-66 i Nr 6 str. 25-26

W okresie objętym kontrolą Zespół spotkał się na 7 posiedzeniach, które odbyły się w następujących terminach:

- w 2013 r.: 16.01, 25.03, 22.05, 04.06, 26.09, 18.12,

- w 2014 r. do dnia kontroli odbyło się 1 posiedzenie w terminie 21.03.

Zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, zatem w jednym przypadku nie zachowano częstotliwości odbywania posiedzeń (04.06.2013r. – 26.09.2013r. – odstęp między posiedzeniami Zespołu funkcjonującego w gminie Orla wynosił więcej niż 3 miesiące).

Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego funkcjonującego w gminie Orla zapewnia Ośrodek, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy.

Do indywidualnych przypadków powołano grupy robocze (GR), zgodnie z art. 9a ust. 11, w składzie dostosowanym do potrzeb danej rodziny. W 2013 r. odbyło się 55 posiedzeń GR, w 2014r. do dnia kontroli – 7 GR. Zgodnie z art. 9b ust. 3 ustawy opracowywano i realizowano plan pomocy w indywidualnych przypadkach, monitorowano sytuację rodzin i dokumentowano podejmowane działania.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek prowadził 6 spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty” (NK), w tym 1 wszczętą przed 2013 r., a 5 w 2013r. (w jednej rodzinie założono 4 NK) Procedurę zakończono w 5 sprawach. Podmiotem wszczynającym procedurę NK za każdym razem była Policja.

W trakcie kontroli sprawdzono 100% dokumentacji formalnej potwierdzającej realizację zadania.

Kontroli poddano 4 losowo wybrane akta rodzin:

1. GOPS.0717.8.7.2013
2. GOPS.0717.8.14.2013
3. GOPS.0717.8.8.2013
4. GOPS.0717.8.4.2013

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

Akta kontroli Nr 13, str. 75-82

Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości (dotyczącej jednorazowego przekroczenia terminu odbywania posiedzeń ZI) było niewłaściwe zastosowanie przepisu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Za powstałą nieprawidłowość odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli.

Zgodnie z § 18 ust. 1- 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,

